

Lillehammer kommune
Postboks 986
2626 LILLEHAMMER

Saksbehandler, innvalgstelefon
Stig Horsberg, 61 26 61 50

Forvaltning av statlige tilskuddsordninger på landbruksområdet i 2024

Statsforvalteren i Innlandet vil med dette orientere kommunene i Innlandet fylke om ansvaret som kommunen har for forvaltningen av statlige tilskuddsmidler og økonomiske rammer for tilskuddsordningene.

Innhold

Forvaltning av statlige tilskuddsordninger på landbruksområdet i 2024	1
1 Generelt om forvaltningen av tilskuddsordningene og ansvarsdelingen	3
1.1 Forvaltning av statlige tilskuddsmidler	3
1.2 Aktører og ansvarsdeling	3
2 Mål, rammer og føringer for den enkelte tilskuddsordning	4
2.1 Tilskudd til avløsning ved sykdom mv	4
2.2 Produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket	5
2.3 Tilskudd til tettere planting og gjødsling som klimatiltak	5
2.4 Nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)	6
2.5 Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket	7
2.6 Tilskudd til regionale miljøtiltak i jordbruket	8
2.7 Tilskudd til drenering av jordbruksjord	9
2.8 Tilskudd til tiltak i beiteområder	10
2.9 Tilskudd til Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyan, Vestnorsk fjordlandskap og Røros bergstad og Circumferensen	11
3 Oppfølging og kontroll	12
3.1 Internkontroll hos kommunen som tilskuddsforvalter	12
3.2 Transaksjonskontroller	12

3.2.1	Krav til utøvelse av budsjett disponering.....	13
3.2.2	Attestasjon	13
3.2.3	Arbeidsdeling.....	14
3.2.4	Krav til dokumentasjon	14
3.3	Kontroll av informasjon fra tilskuddsmottakere	14
3.4	Kontroll med fagsystemene	14
3.5	Rapportering om svakheter og sikkerhetsbrudd.....	15

1 Generelt om forvaltningen av tilskuddsordningene og ansvarsdelingen

1.1 Forvaltning av statlige tilskuddsmidler

Tilskuddsordningene i landbruket skal forvaltes i tråd med reglene i forskrifter, jordbruksavtalen og de forutsetninger og økonomiske rammer som Stortinget har fastsatt. For alle forvaltningsorganer gjelder reglene i forvaltningsloven.

Tilskuddsbevilgninger skal forvaltes på en effektiv måte og i tråd med regelverket for økonomistyring i staten. Regelverket har som formål å sikre effektiv forvaltning, og består av Reglement for økonomistyring og Bestemmelser om økonomistyring i staten. Kommunene er ikke en del av staten, men når de forvalter statlige midler vil reglementet gjelde for den oppgaven de gjør på vegne av Staten. Selv om kommunen har ansvar for utførelsen av oppgaven, er instruksjonsmyndigheten og ansvaret for gjennomføringen av budsjettvedtaket fortsatt hos departementet. Kommunens politiske og administrative ledelse har derfor ingen instruksjonsmyndighet, og har ikke anledning til å påvirke den faglige utøvelsen av forvaltningen av produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket.

Kommunene skal benytte Landbruksdirektoratets elektroniske fagsystemer ved tilskuddsforvaltningen. Systemene er nettbaserte og krever to-faktorpålogging, se [veiledning om tilgang til Landbruksdirektoratets digitale tjenester](#).

1.2 Aktører og ansvarsdeling

Forvaltningen av tilskuddsordningene på landbruksområdet er delt mellom Landbruksdirektoratet, statsforvalter og kommunene. Stortinget har delegert myndigheten til å fatte vedtak om tilskudd til kommunene med hjemmel i jordloven og skogbruksloven. Landbruks- og matdepartementet har instruksjonsmyndighet når det gjelder hvordan den delegerte myndigheten skal utøves og hvordan de statlige midlene skal forvaltes. Dette innebærer også en rett til å kontrollere at oppgaver og myndighet utøves som forutsatt.

Kommunene har ansvar for å

- informere og veilede om regelverket og om søknadsprosessen
- saksbehandle søknader og fatte vedtak om tilskudd
- etablere internkontroll med søknadsbehandlingen

Statsforvalter har ansvar for å

- fordele og informere om rammene for midlene til kommunene
- veilede kommunene om regelverket for tilskuddene og om bruk av saksbehandlingssystemet
- gjennomføre kontroll med at kommunene utfører sine oppgaver på forsvarlig måte og i henhold til etablert internkontroll
- være klageinstans for vedtak som kommunene har fattet
- etablere internkontroll med oppgavene statsforvalter har ansvar for

Landbruksdirektoratet har ansvar for å

- administrere tilskuddsordningene
- gi utfyllende instruksjoner om forvaltningen av ordningene på nettsidene
- utbetale tilskudd til mottakerne
- utvikle og drifte de digitale tjenestene som benyttes ved forvaltningen av tilskuddene
- føre regnskap og rapportere til departementet
- gjennomføre evalueringer av tilskuddsordningene

Landbruks- og matdepartementet har ansvar for å

- følge opp Stortingets vedtak og forutsetninger i årlige tildelingsbrev til forvaltningen
- fastsette regelverk for tilskuddsordningene
- rapportere årlig til Stortinget om resultater og måloppnåelse for tilskuddsordningene

2 Mål, rammer og føringer for den enkelte tilskuddsordning

I tråd med Stortingets vedtak gis kommunene i Innlandet med dette rammer og retningslinjer for forvaltning av tilskuddsordninger på Landbruks- og matdepartementets område for 2024, jf. [Prop. 1 S \(2023-2024\)](#) og [Prop. 121 S \(2022-2023\)](#) og Stortingets behandling av disse.

For tilskuddsordningene der Statsforvalteren fordeler tilskuddsrammer til kommunen, har Statsforvalteren også anledning til å omfordele udisponerte midler mellom kommunene i løpet av året. Vi ber derfor om at dere i størst mulig grad fatter vedtak før 10. november. Det vil gi oss mulighet til å omfordele udisponerte midler mellom kommuner, og det gir oss grunnlag for budsjettinnspill for 2025. Merk også at vi for enkelte ordninger har bedt kommunene om å rapportere innen 1. oktober om det er behov for gjenstående midler eller behov for ekstra midler. Dette omtales under de ordningene det gjelder.

Nedenfor følger informasjonen om ordningene og rammene som kommunen skal benytte ved forvaltningen og når vedtak fattes jf. pkt. 3.2 nedenfor. Tildelingen av rammer til den enkelte kommune går fram av vedlegget til dette brevet.

2.1 Tilskudd til avløsning ved sykdom mv.

Mål og målgruppe

Formålet med tilskuddet er å medvirke til å dekke kostnadene til avløsning ved egen eller barns sykdom, svangerskap, fødsel, adopsjon eller omsorgsovertaking, og ved dødsfall. Tilskudd kan gis til foretak som er registrert i Enhetsregisteret og som driver vanlig jordbruksproduksjon. Tilskuddet kan også gis til gjenlevende ektefelle, samboer, forelder eller barn etter avdød jordbruker.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser om tilskudd til avløsning ved sykdom mv.](#)

Rammer for 2024

For tilskudd til avløsning ved sykdom mv. utbetales tilskudd etter fastsatte satser dersom vilkårene er oppfylt. For denne ordningen fordeles ingen budsjetttrammer til kommunene. Kommunene fatter vedtak. Landbruksdirektoratet tilgjengeliggjør budsjetttramme i Agros og påser at budsjettet ikke overskrides.

Fagsystem og tilganger

- [Informasjon om fagsystemet Agros](#)
- [Informasjon om roller og tilganger i fagsystemet](#)

2.2 Produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket

Mål og målgruppe

Formålet med tilskuddet er å bidra til et aktivt og bærekraftig jordbruk innenfor de målsettinger Stortinget har trukket opp. Formålet med de enkelte tilskuddsordningene under produksjonstilskudd, er beskrevet i den årlige budsjettproposisjonen prp. 1 fra Landbruks- og matdepartementet. Tilskudd kan gis til foretak som er registrert i Enhetsregisteret og som driver vanlig jordbruksproduksjon på én eller flere landbrukseiendommer med de dyreslag eller de vekstgruppene det søkes tilskudd for, slik disse gruppene til enhver tid er definert i jordbruksavtalen.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket](#).

Rammer for 2024

For produksjons- og avløsertilskudd fordeles ingen konkrete budsjetttrammer. Satsene fastsettes av Landbruks- og matdepartementet ut fra antall husdyr og dekar planteareal som fyller vilkår, slik at budsjettbevilgningen for ordningene ikke overskrides.

Fagsystem og tilganger

Se [kapittel 3 i rundskrivet om forvaltningsansvar og saksbehandling](#) for nærmere informasjon om fagsystemet «eStil PT».

Behandling og godkjenning av søknader

Statsforvalteren minner om at kommunen må overholde fristene for saksbehandling og endelig godkjenning som framgår av [kap. 2 i rundskriv 2024-5: Viktige datoer - Landbruksdirektoratet](#)

2.3 Tilskudd til tettere planting og gjødsling som klimatiltak

Mål og målgruppe for ordningene

Formålet med ordningen er å legge til rette for tiltak som kan ta vare på eller øke karbonlageret i skogen. Tilskudd etter ordningen kan gis til alle skogeiere som har mer enn 10 dekar produktiv skog.

Det er to nasjonale endringer for 2024.

- For tettere planting ved nyplanting (TTP) blir det ett felles innslagspunkt, enten feltet er markberedt eller ikke.

- For suppleringsplanting settes det et tak, slik at det ikke gis tilskudd for mer enn inntil 75 planter/dekar. Likevel slik at for å oppnå tilskuddet skal minimumstallet (planter/dekar) på den respektive boniteten være nådd etter supplerings.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser om forvaltningen av tilskudd til tettere planting](#)

Se [Landbruksdirektoratets veiviser om forvaltningen av tilskudd til gjødsling av skog som klimatilskudd](#)

Rammer for 2024

Tilskuddet innvilges og utbetales etter fastsatte satser dersom vilkårene er oppfylt. For denne ordningen fordeles ingen budsjettrammer ned til kommunenivå. Kommunene fatter vedtak. Landbruksdirektoratet kan justere satsene gjennom året for å unngå at budsjettet overskrides.

Fagsystem og tilganger

Nærmere informasjon om fagsystemet «ØKS» fås ved henvendelse til Statsforvalteren.

2.4 Nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)

Mål og målgruppe for ordningene

Formålet med tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket er at det ut fra regionale og lokale prioriteringer blir stimulert til økt verdiskaping i skogbruket, samtidig som miljøverdier knyttet til biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og kulturminner i skogen blir ivarettatt og videreutviklet.

Tilskudd kan gis til alle skogeiere som har mer enn 10 daa produktiv skog. Grensen på 10 daa kan fravikes hvis søknaden gjelder tiltak i samarbeid mellom flere eiendommer.

Tildelingskriterier

Det skal fastsettes overordnede retningslinjer for prioritering av søknader i kommunene. Slike retningslinjer skal utarbeides i dialog mellom Statsforvalteren, kommunene og næringsorganisasjonene i skogbruket lokalt. For øvrig gjelder forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket.

Det vil bli gitt nærmere informasjon om innretting og retningslinjer for tilskudd til miljøtiltak på et senere tidspunkt.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser om forvaltning av tilskudd til skogkulturtiltak](#)

Se [Landbruksdirektoratets veiviser om forvaltning av tilskudd til veibygging](#)

Se [Landbruksdirektoratets veiviser om forvaltning av tilskudd til miljøtiltak i skog](#)

Se [Landbruksdirektoratets veiviser om forvaltning av tilskudd til drift med taubane, hest o.a.](#)

Tilskudd til Vegbygging, drift med taubane, hest o.a.

Statsforvalteren i Innlandet er tildelt en budsjettramme på 19,0 mill. kroner for 2024. Av tildelt ramme har Statsforvalteren foreløpig holdt igjen en ramme på 2,5 mill. kroner til drift med taubane, som vil bli tildelt kommuner der det evt. blir drift med taubane. Dersom

taubaner ikke blir tilgjengelig, vil midlene bli tildelt til kommuner med søknader om tilskudd til bygging av skogsveg i løpet av høsten. Kommunene har budsjettert med et tilskudsbehov på 38 mill. kroner for 2024. Statsforvalteren oppfordrer derfor kommunene til å optimalisere tilskudsforvaltningen og samarbeide regionalt med å disponere rammene for tilskudd. Statsforvalteren anbefaler at flaskehalsen som bruer på hovedveger og fellesprosjekter som kan settes i gang dette året prioriteres for tilskudd for å oppnå best mulig effekt av tilskuddsmidlene. Prosjekter som det ikke er tilskuddsramme til og som kommunene mener er tilskuddsberettiget, legges i vegbank i ØKS for å synliggjøre oppdragsreserven av skogsvegprosjekter.

Siden tilskuddsramme ikke er overførbar til kommende år, vil tilskuddsramme som kommunene ikke er satt i ansvar på konkrete vegprosjekt innen den 25. oktober bli trukket inn og omfordelt til kommuner som har prosjekter klare til bevilgning.

Tilskudd til skogkulturtiltak

Tildeling av budsjetterramme til Innlandet for 2024 er på 26 mill. kroner. Kommunenes aktivitetsbudsjett viste et tilskudsbehov på nesten 38 mill. kroner. Prioritering av tiltak innenfor denne tilskudsordningen er diskutert i regionmøter mellom Statsforvalteren og kommunenes skogbruksansvarlige i januar-februar 2024.

Statsforvalteren vil anbefale alle kommuner å bruke «inntil»-tilskuddssatser for NMSK-tilskudd til skogkulturtiltak.

Rammer for 2024

Se vedlagte oversikt; kommunevis fordeling av belastningsfullmakter 2024.

Fagsystem og tilganger

Nærmere informasjon om og tilganger til fagsystemet «ØKS» fås ved henvendelse til Statsforvalteren.

2.5 Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket

Mål og målgruppe for ordningen

Formålet med tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) er å fremme natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensningen fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift. Prosjektene og tiltakene skal prioriteres ut fra lokale målsettinger og strategier.

Tilskudd kan innvilges foretak som oppfyller vilkår for produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket. Tilskudd kan også innvilges eier av landbrukseiendom dersom det foregår en produksjon på landbrukseiendommen som oppfyller vilkårene for produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket.

Mer informasjon om ordningen finnes på [Statsforvalterens hjemmeside](#) og [hjemmesiden til Landbruksdirektoratet](#). Informasjon om saksbehandling og kontroll av søknader finnes i [rundskrivet om saksbehandling](#).

Kommunene skal forvalte ordningen på grunnlag av målsettinger og prioriteringer i egne retningslinjer (tiltaksstrategier). Vi viser også til føringer for SMIL-ordningen i «Regionalt miljøprogram for jordbruket i Innlandet». Klimatilpasning, herunder hydrotekniske tiltak, skal prioriteres der behovene er store. Tiltak for ville pollinerende insekter og truet natur bør også vektlegges, og det er mulig å gi investeringsstøtte til seterdrift over ordningen. Oppfølging av helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden skal prioriteres særskilt. Det er samtidig viktig at fordelingen av tilskudd i tilstrekkelig grad dekker alle formålene med SMIL.

Rammer for 2024

For Innlandet har SMIL-ordningen en total årsramme på 33 mill. kroner. Tildelingen av midler til hver kommune går fram av vedlegget til dette brevet; kommunevis fordeling av belastningsfullmakter 2024. I tillegg disponerer kommunene midler som blir trukket inn fra eldre tilskudd i løpet av året. Statsforvalteren har holdt igjen 1 mill. kroner til fordeling på kommuner med ekstra behov høsten 2024. Vi har lagt ekstra vekt på kommuner med spesielt store behov for utbedring/oppgradering av hydrotekniske anlegg i fordelingen av midler. I fordelingen har vi også tatt hensyn til utestående ansvar for tilskudd og omfang av tilskudd som er eller kan forventes å bli inndratt i år.

Kommunene kan innen 1. oktober 2024 melde inn om de har behov for ekstra midler for å kunne innvilge gjenstående, prioriterte søknader. Innen samme dato må alle kommunene som har igjen midler, melde inn til Statsforvalteren om de har behov for midlene eller om de kan omfordeles til kommuner med ekstra behov. Innmelding skjer i [det digitale skjemaet «tilskuddsordninger på landbruksområdet»](#) (åpne skjemaet uten innlogging).

Kommunene skal melde inn behov for midler i 2025 i den samme digitale løsningen som i foregående avsnitt innen 15. januar 2025. Innmeldingen skal gjøres i eget skjema for dette, ikke i skjemaet som sendes inn for ekstra behov/midler til overs.

Fagsystem og tilganger

- [Informasjon om fagsystemet Agros](#)
- [Informasjon om roller og tilganger i fagsystemet](#)

2.6 Tilskudd til regionale miljøtiltak i jordbruket

Mål og målgruppe for ordningen

Formålet med tilskuddet er å bidra til å ivareta jordbruket sitt kulturlandskap, biologisk mangfold, kulturmiljøer og -minner, tilgjengelighet i jordbrukslandskapet, samt redusere bruk av plantevernmidler og utslipp til luft og avrenning til vann fra jordbruket.

Tilskuddsordningen er regulert i *Forskrift om regionale miljøtilskudd i jordbruket, Innlandet (FOR-2023-04-20-633)*

Tilskuddet kan gis til

- foretak som har gjennomført tiltak på arealer de disponerer i søknadsåret. Foretaket må drive vanlig jordbruksproduksjon på én eller flere landbrukseiendommer, og må være registrert i Enhetsregisteret.

- beitelag kan søke tilskudd for drift. Med beitelag menes sammenslutninger som er registrert som samvirkeforetak eller forening i Enhetsregisteret, og som har til hovedformål å samarbeide om hensiktsmessige fellesløsninger innen beitebruk og god utnyttelse av utmarksbeite.

Se [landbruksdirektoratets veiviser om regionale miljøskudd for jordbruket](#) og [Statsforvalterens egen nettside om regionalt miljøprogram for jordbruket](#).

Rammer for 2024

Statsforvalteren disponerer 221,4 mill. kroner for søknadsomgangen 2023 med utbetaling 14. mars 2024. 21,1 mill. kroner er øremerka tiltak rettet mot Oslofjorden. Statsforvalteren har i samråd med faglaga økt flere satser i søknadsomgangen 2023 i forhold til i 2022.

Fagsystem og tilganger

- [Informasjon om fagsystemet «eStil RMP»](#)

Behandling og godkjenning av søknader

Statsforvalteren minner om at kommunen må overholde fristene for saksbehandling og endelig godkjenning som framgår av [kap. 2 i rundskriv 2023-22: Viktige datoer og opplysninger om årets søknadsomgang - Landbruksdirektoratet](#)

Den endelige godkjenningen av søknadene om regionalt miljøtilskudd i jordbruket skal gjøres av en ansatt i kommunen som har budsjettdisponeringsmyndighet, dvs. har delegert myndighet til å fatte vedtak på vegne av kommunen. Se mer om utøvelse av budsjettdisponeringsmyndighet i kap. 3.2.1. og i [kap. 7 i rundskriv 2023-22: Vedtak og utbetaling - Landbruksdirektoratet](#)

Endelig godkjenning skal være gjort innen 16.2.2024 for søknader som skal utbetales i hovedutbetaling 14.3.2024. Søknader som må godkjennes senere kan først godkjennes etter den 10. mars.

2.7 Tilskudd til drenering av jordbruksjord

Mål og målgruppe for ordningen

Formålet med tilskuddet er å øke kvaliteten på tidligere grøftet jordbruksjord ved å gi tilskudd til drenering av dårlig drenert jord med potensial for økt jordbruksproduksjon, samt å redusere faren for erosjon og overflateavrenning av næringsstoffer til vassdrag. Tilskudd kan gis til eier av eller foretak som leier tidligere grøftet jordbruksareal og som drenerer dette arealet. For planerte arealer kan det gis tilskudd til arealer som ikke tidligere er grøftet.

Se [landbruksdirektoratets veiviser om tilskudd til drenering av jordbruksjord](#).

Rammer for 2024

Korn-, potet- og grønnsaksarealer skal prioriteres ved fordeling av midlene, bl.a. av hensyn til vannmiljøutfordringer. De siste årene har vi hatt 21-22 mill. kroner til disposisjon. Vi har

da fordelt 19 mill. kroner og holdt igjen 2-3 mill. kroner til fordeling senere etter behov. For 2024 har vi bare 7 mill. kroner til disposisjon, og vi har fordelt hele tildelingen til kommunene. Vi ble enige med Innlandet Bondelag, Oppland Bonde- og Småbrukerlag og Hedmark Bonde- og Småbrukerlag om å fordele midlene til kommunene etter fulldyrka areal i kommunen der vi vekter korn-, potet- og grønnsakareal med 1,5. Vi har avstemt dette noe mot kommunens forbruk i 2023.

Kommunene kan innen 1. oktober 2024 melde inn om de har behov for ekstra midler for å kunne innvilge gjenstående, prioriterte søknader. Innen samme dato må alle kommunene som har igjen midler, melde inn til Statsforvalteren om de har behov for midlene eller om de kan omfordeles til kommuner med ekstra behov. Innmelding skjer i det digitale skjemaet «[tilskuddsordninger på landbruksområdet](#)» (åpne skjemaet uten innlogging).

Kommunene skal melde inn behov for midler i 2025 i den samme digitale løsningen som i foregående avsnitt innen 15. januar 2025. Innmeldingen skal gjøres i eget skjema for dette, ikke i skjemaet som sendes inn for ekstra behov/midler til overs.

Fagsystem og tilganger

- [Informasjon om fagsystemet Agros](#)
- [Informasjon om roller og tilganger i fagsystemet](#)

2.8 Tilskudd til tiltak i beiteområder

Mål og målgruppe for ordningen

Formålet med tilskuddet er å legge til rette for best mulig utnyttelse av beite i utmark, redusere tap av dyr på utmarksbeite og fremme fellestiltak i beiteområdene.

Tilskudd kan gis til lag eller foreninger (beitelag, grunneierlag, radiobjellelag) som er registrert i enhetsregisteret, som driver næringsmessig beitedrift og som iverksetter investeringstiltak og/eller planleggings- og tilretteleggingsprosjekter i beiteområder. Tilskudd kan også gis til enkeltbrukere der det på grunn av naturgitte eller driftsmessige forhold, lange avstander m.m., ikke ligger til rette for samarbeid og deltakelse i beitelag. Stat, fylke eller kommune kan ikke gis tilskudd med mindre det søkes gjennom lag eller forening der også én eller flere tilskuddsberettigede eiendommer er med.

For å sikre god bruk av midlene er dialog med beitenæringene om aktuelle tiltak viktig.

Se [landbruksdirektoratets veiviser om tilskudd til tiltak i beiteområder](#).

Rammer for 2024

Se vedlagte oversikt; kommunevis fordeling av belastningsfullmakter 2024.

Kommunene kan innen 1. oktober 2024 melde inn om de har behov for ekstra midler for å kunne innvilge gjenstående, prioriterte søknader. Innen samme dato må alle kommunene som har igjen midler, melde inn til Statsforvalteren om de har behov for midlene eller om

de kan omfordeles til kommuner med ekstra behov. Innmelding skjer i det digitale skjemaet «[tilskuddsordninger på landbruksområdet](#)» (åpne skjemaet uten innlogging).

Fagsystem og tilganger

- [Informasjon om fagsystemet Agros](#)
- [Informasjon om roller og tilganger i fagsystemet](#)

2.9 Tilskudd til Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyan, Vestnorsk fjordlandskap og Røros bergstad og Circumferensen

Mål og målgruppe for ordningen

Formålet med tilskudd til tiltak i verdensarvområder er å styrke landbruket i verdensarvområdene. Formålet med tilskudd til tiltak i utvalgte kulturlandskap er å bidra til å sikre verdier knyttet til landskap, biologisk mangfold, kulturminner og kulturmiljøer, herunder sikre langsiktig skjøtsel og drift.

Tilskuddene gjelder for tiltak innenfor utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyan, Vestnorsk fjordlandskap og Røros bergstad og Circumferensen, slik disse områdene er avgrenset i Miljødirektoratets Naturbase.

For verdensarvområdet Røros bergstad og Circumferensen gjelder også tiltak i buffersonen fra og med 2024. Dette vil berøre kommunene Os, Tolga og Engerdal i Innlandet. Statsforvalteren i Trøndelag har det overordnede forvaltningsansvaret mens Røros kommune forvalter tilskuddordningen.

Tilskudd skal innvilges til tiltak som fremmer formålet med ordningen, og søknadene skal prioriteres på grunnlag av forvaltningsplan for området. Det er vesentlig at forvaltningsplanen er oppdatert. Planen skal understøtte formålet med ordningen og er et nødvendig verktøy for langsiktig forvaltning av områdene. Den skal gi klare prioriteringer av mål og tiltak og skal bidra til å sikre god forankring lokalt. Bruken av midlene må over tid dekke opp behov knyttet til alle tre deltema som ordningen omfatter: naturmiljøverdier, kulturmiljøverdier og fortsatt jordbruksdrift, inkludert næringsutvikling.

Ordningen med utvalgte kulturlandskap har 15-årsjubileum i år. Dette er viktig å markere og en god anledning til å skape mer oppmerksomhet og kunnskap om områdene for allmenheten. Jubileet blir markert med en nasjonal samling på Gran den 6. september. I tillegg oppfordrer vi sterkt til at alle områder markerer jubileet med et åpent arrangement rettet mot et breiere publikum.

Vi har avsatt en del av årets midler til å støtte lokale arrangementer med inntil 20 000 kroner pr. område, utenom eventuelle midler fra områdenes egen tilskuddsramme. Kommunene kan da sende inn faktura og få refundert utlegg for inntil dette beløpet. Statsforvalteren vil også markere jubileet og ønsker som en del av dette å motta og formidle informasjon om de lokale arrangementene. Vi ber derfor om å bli løpende informert om de planene dere har.

Det vil også i år bli arrangert en nettverkssamling for Innlandet, på Stølsvidda 22.-23. august. Mer informasjon om samlingen kommer i løpet av våren.

Kommunene må innen 13. november rapportere om forvaltning av områdene. Vi sender nærmere informasjon om rapporteringen i god tid før dette.

Se [landbruksdirektoratets veiviser om regelverk for og forvaltning av tilskudd til utvalgte kulturlandskap i jordbruket](#).

Rammer for 2024

Se vedlagte oversikt; kommunevis fordeling av belastningsfullmakter 2024. Statsforvalteren har holdt igjen 288 000 kroner til felles regionale tiltak, inkludert støtte til lokale jubileumsarrangementer.

Fagsystem og tilganger

- [Informasjon om fagsystemet Agros](#)
- [Informasjon om roller og tilganger i fagsystemet](#)

3 Oppfølging og kontroll

3.1 Internkontroll hos kommunen som tilskuddsforvalter

For å sikre korrekt saksbehandling, skal kommunen ha etablert systemer, rutiner og tiltak som blant annet har til hensikt å forebygge, avdekke og korrigere feil og mangler¹.

Tiltakene skal bidra til å sikre korrekt

- registrering av faste data
- saksbehandling, herunder dokumentasjon av hvordan tilskuddsbeløp fastsettes
- registrering av vedtak om tilskudd
- utbetaling av tilskudd til rett mottaker til rett tid
- registrering i regnskapet
- behandling av dokumentasjon fra tilskuddsmottaker

Når kommunenes forvaltning av tilskuddene foregår i samarbeid med Statsforvalter og Landbruksdirektoratet, vil de enkelte aktørenes oppgaver til sammen sikre korrekt saksbehandling. I de fleste ordninger vil kommunene først og fremst ha ansvar for saksbehandlingen, registrering av vedtak og behandlingen av dokumentasjon fra tilskuddsmottaker. Øvrige oppgaver gjøres normalt av en av de to andre forvaltningsenhetene. Tiltakene må derfor sees i sammenheng.

3.2 Transaksjonskontroller

Det er krav til kontroll med vedtak og utbetalinger av tilskudd. I økonomireglementet omtales kontrollene som "transaksjonskontroller". Ansatte med ulike roller og fullmakter skal bekrefte at kontrollene er utført.

¹ Reglementet for økonomistyring i staten kapittel 6.3.8.1 og kapittel 2.4

Kontrollene skal blant annet sikre at tilskudd blir håndtert i samsvar med gjeldende lover og regler. Kommunen må derfor etablere systemer og rutiner som sikrer at oppgavene blir gjort. Kravene i økonomiregelverket sidestiller maskinelle kontroller av utgifter med manuelle, dersom økonomisystemet har funksjonalitet til det. Det er særlig to av transaksjonskontrollene som er relevant for kommunene. Disse omtales nedenfor.

3.2.1 Krav til utøvelse av budsjett disponering

Når kommunen fatter vedtak om tilskudd, krever det også at den har kontroll med den økonomiske forpliktelsen som tilskuddsvedtaket innebærer. I økonomiregelverket er dette omtalt som budsjett disponeringsmyndigheten.

Kommunenes vedtak om tilskudd skal godkjennes av en ansatt som har budsjett disponeringsmyndighet. Tildeling av budsjett disponeringsmyndighet til den ansatte må gjøres skriftlig.

Kommunene skal ha rutiner for oppfølging av delegert budsjett disponeringsmyndighet og bør ha rutiner som sikrer at roller og tilganger endres når ansatte slutter eller går over i andre stillinger. Myndigheten til å disponere budsjettet (her tilskuddsrammen) følger den ansatte, ikke en stilling. Kommunen bør ha tiltak som sikrer at saksbehandlere har kjennskap til regelverk og rammer for saksbehandlingen.

Før en ansatt med budsjett disponeringsmyndighet fatter endelig vedtak, setter «Reglement for økonomistyring i staten»² krav om at vedkommende skal

- a) påse at det er hjemmel for disposisjonen i stortingsvedtak, tildelingsbrev eller andre vedtak og at disposisjonen ellers er i overensstemmelse med gjeldende lover og regler
- b) påse at det er budsjettmessig dekning for utbetalingen
- c) påse at disposisjonen er økonomisk forsvarlig

I praksis vil det å skulle påse at det er hjemmel for disposisjonen etter a), være å påse at vedtaket er i henhold til tilskuddsregelverket, dette brevet og rundskrivene på Landbruksdirektoratets nettsider. Informasjon om budsjettmessig dekning for tilskuddet som skal innvilges, følger av omtalen av de økonomiske rammene foran i dette brevet.

Kommunene må ha rutiner som sikrer at disse oppgavene blir gjort.

3.2.2 Attestasjon

Alle tilskuddsbeløp skal være attestert³ før utbetaling kan skje. Den som attesterer, skal kontrollere at utbetalingsforslaget stemmer med vedtaket om tilskudd (tilskuddsbrevet), og at tilskuddsmottakeren har sendt inn dokumentasjon på bruken av tilskuddsmidlene i ettertid dersom det er stilt vilkår om dette.

² Reglement for økonomistyring i staten kapittel 2.5.2.1

³ Reglement for økonomistyring i staten kapittel 6.3, og kapittel 2.5.2.2

For tilskudd til regionale miljøtiltak i jordbruket og produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket skjer attestasjon maskinelt i de elektroniske fagsystemene før Landbruksdirektoratet utbetaler.

3.2.3 Arbeidsdeling

Det er stilt forholdsvis få krav til arbeidsdeling utover at den skal være forsvarlig. Minimumskravene i økonomireglementet er krav til hvordan kontrolloppgavene blir utført:

- Den som har budsjett disponeringsmyndighet, kan ikke godkjenne godtgjørelser eller andre utbetalinger til seg selv.
- Registrering og endring av opplysninger om betalingsmottakere skal utføres av andre enn den som utøver budsjett disponeringen.
- Attestasjonen skal utføres av en annen enn den som har budsjett disponeringsmyndighet og har bekreftet disposisjonen.
- Den som attesterer, kan ikke attestere utbetalinger til seg selv.

3.2.4 Krav til dokumentasjon

Bekreftelsen av utøvd budsjett disponering skal gå fram av tilskuddsbrevet. I praksis vil kravet være ivaretatt i de elektroniske fagsystemene. Bekreftelse på utøvd attestasjonskontroll vil komme fram av det elektroniske fagsystemet.

3.3 Kontroll av informasjon fra tilskuddsmottakere

Kommunen skal kontrollere informasjonen mottakeren sender inn som har betydning for søknadsbehandlingen. Kommunen skal videre kontrollere eventuelle rapporter som tilskuddsmottakeren senere sender inn om måloppnåelsen. Gjennomførte kontrolltiltak skal dokumenteres på en tilfredsstillende måte.

Kontrollen skal tilpasses den enkelte tilskuddsordningen og målet med den. Kontrollen skal ha et rimelig omfang i forhold til nytten og kostnadene ved kontrollen.

Kommunen skal kartlegge henholdsvis risiko for at det oppstår feil på grunn av problemer med fortolkning av tilskuddsvilkårene og risiko for uregelmessigheter. Ut fra en vurdering av det samlede risikonivået og hva som er de vesentligste risikomomentene, skal det fastsettes hvilke kontrollpunkter som er mest aktuelle, og hvem som skal foreta kontrollen.

3.4 Kontroll med fagsystemene

Landbruksdirektoratets elektroniske fagsystemer har tilgangskontroller som sikrer systemets funksjoner og data mot uautorisert endring, tilganger, utlevering av sensitiv informasjon eller ødeleggelse av data. Tilgangskontrollene er basert på at alle brukere har en personlig identifikasjon og tilgangsrettigheter tilpasset de oppgaver vedkommende har.

Tilgang skal kun gis til de som har et tjenstlig behov. I fagsystemene brukes tildeling av roller som modell for å styre hva saksbehandler kan gjøre i systemet. Statsforvalter administrerer tilgangsrettighetene. Kommunen skal skriftlig be Statsforvalteren om

tilganger for sine ansatte som har tjenstlige behov for det for å forvalte den enkelte tilskuddsordning. Ved endringer, f.eks. når noen slutter, endrer ansvarsområde, går ut i permisjon osv., må kommunen straks melde fra om dette til Statsforvalteren.

Kommunen har en viktig oppgave med å kontrollere og følge opp tilgangene som gis til kommunens ansatte. Se nærmere under kapittel 2 og hver tilskuddsordning om hvilke fagsystemer som er aktuelle.

3.5 Rapportering om svakheter og sikkerhetsbrudd

Kommunene skal rapportere sikkerhetshendelser og svakheter knyttet til Landbruksdirektoratets elektroniske fagsystemer til adressen sikkerhet@ldir.no.

Sikkerhetshendelser kan variere fra bevisst eller utilsiktet tilgang til systemet, utlevering av sensitive data, manipulasjon av informasjon eller ødeleggelse av data. En svakhet ved systemet er en egenskap som gjør det sårbart og som kan utnyttes enten ved uhell, av personer som ikke har til hensikt å forårsake skade eller av personer med onde hensikter.

Kommunene som bruker saksbehandlingssystemet, har ansvar for å utarbeide egne rutiner som er tilpasset de oppgavene de har ansvar for. Det gjelder bl.a. tilgangskontroller, behandling av personopplysninger, konfidensialitet og taushetsplikt og melding om brudd på personopplysningssikkerhet.

Med hilsen

Eva Christine Skagestad (e.f.)
avdelingsdirektør

Øyvind Gotehus
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

LANDBRUKSDIREKTORATET

Postboks 56

7701

STEINKJER

Mottakerliste:

Lillehammer kommune	Postboks 986	2626	LILLEHAMMER
Dovre kommune	Kongsvegen 4	2662	DOVRE
Etnedal kommune	Kyrkjevegen 10	2890	ETNEDAL
Gausdal kommune	Vestringsvegen 8	2651	ØSTRE GAUSDAL
Gjøvik kommune	Postboks 630	2810	GJØVIK
Gran kommune	Postboks 41	2714	JAREN
Lesja kommune	Postboks 53	2671	LESJA

Lom kommune	Sognefjellsvegen 6	2686	LOM
Nord-Aurdal kommune	Postboks 143	2901	FAGERNES
Nord-Fron kommune	Nedregate 50	2640	VINSTRÅ
Nordre Land kommune	Postboks 173	2882	DOKKA
Ringebu kommune	Hanstadgate 4	2630	RINGEBU
Sel kommune	Botten Hansens gate 9	2670	OTTA
Skjåk kommune	Moavegen 30	2690	SKJÅK
Søndre Land kommune	Hovsbakken 1	2860	HOV
Sør-Aurdal kommune	Tingvollbakkin 15	2930	BAGN
Sør-Fron kommune	Kommunevegen 1	2647	SØR-FRON
Vang kommune	Tyinvegen 5161	2975	VANG I VALDRES
Vestre Slidre kommune	Slidrevegen 16	2966	SLIDRE
Vestre Toten kommune	Postboks 84	2831	RAUFOSS
Vågå kommune	Edvard Storms veg 2	2680	VÅGÅ
Østre Toten kommune	Postboks 24	2851	LENA
Øyer kommune	Postboks 4	2637	ØYER
Øystre Slidre kommune	Bygdinvegen 1989	2940	HEGGENES
Alvdal kommune	Gjelen 3	2560	ALVDAL
Eidskog kommune	Postboks 94	2231	SKOTTERUD
Elverum kommune	Postboks 403	2418	ELVERUM
Engerdal kommune	Engerdalsveien 1794	2440	ENGERDAL
Folldal kommune	Gruvvegen 1	2580	FOLLDAL
Grue kommune	Postboks 94	2261	KIRKENÆR
Hamar kommune	Postboks 4063	2306	HAMAR
Kongsvinger kommune	Postboks 900	2226	KONGSVINGER
Løten kommune	Postboks 113	2341	LØTEN
Nord-Odal kommune	Herredsvegen 2	2120	SAGSTUA
Os kommune	Rytrøa 14	2550	OS I ØSTERDALEN
Rendalen kommune	Hanestadveien 1	2484	RENDALEN
Ringsaker kommune	Postboks 13	2381	BRUMUNDDAL
Stange kommune	Postboks 214	2336	STANGE
Stor-Elvdal kommune	Postboks 85	2481	KOPPANG
Sør-Odal kommune	Øgardsvegen 2	2100	SKARNES
Tolga kommune	Brugata 38	2540	TOLGA
Trysil kommune	Postboks 200	2421	TRYSIL
Tynset kommune	Torvgata 1	2500	TYNSET
Våler kommune	Vålgutua 251	2436	VÅLER I SOLØR
Åmot kommune	Postboks 65	2451	RENA
Åsnes kommune	Rådhusgata 1	2270	FLISA